

Бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспарын бекіту туралы

Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2007 жылғы 23 мамырдағы N 185 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2007 жылғы 29 маусымда Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 4771 болып енгізілді.

"Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы Заңының 20-бабы 5-тармағының б) тармақшасын іске асыру мақсатында **БҰЙЫРАМЫН**:

1. Қоса беріліп отырған Бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспары бекітілсін.
2. Мемлекеттік активтерді басқару әдіснамасы департаменті (Ж.Н.Айтжанова) заңнамада белгіленген тәртіппен осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және оның ресми жариялануын қамтамасыз етсін.
3. Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің мынадай бұйрықтарының күші жойылды деп танылсын:
  - 1) "Бухгалтерлік есепке алу шоттарының үлгі жоспарын бекіту туралы" 2002 жылғы 18 қыркүйектегі N 438 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 1992 тіркелген, Қазақстан Республикасы орталық атқарушы және өзге мемлекеттік органдарының нормативтік құқықтық актілер бюллетенінде жарияланған, 2002 ж., N 45-46, 729-құжат);
  - 2) "Бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2002 жылғы 18.09.2002 ж. N 438 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" 2003 жылғы 21 қазандағы N 372 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 2554 тіркелген, Қазақстан Республикасы орталық атқарушы және өзге мемлекеттік органдарының нормативтік құқықтық актілер бюллетенінде жарияланған, 2003 ж., N 43-48, 896-құжат);
  - 3) "Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес қаржылық есептілікті жасайтын ұйымдар үшін бухгалтерлік есеп шоттарының жұмыс жоспарын әзірлеу жөніндегі нұсқаулықты (негізді) бекіту туралы" 2005 жылғы 22 желтоқсандағы N 426 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 2554 тіркелген, Қазақстан Республикасы орталық атқарушы және өзге мемлекеттік органдарының нормативтік құқықтық актілер бюллетенінде жарияланған, 2006 ж. N 2, 201-құжат).
4. Осы бұйрық 2008 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

Министр

Бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспары

Ескерту. Үлгілік жоспар жаңа редакцияда – ҚР Қаржы министрінің 02.10.2018 № 877 (01.01.2019 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ережелер

Бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспары (бұдан әрі - Үлгілік жоспар) " Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы Заңының 20-бабы 5-тармағының б) тармақшасына сәйкес әзірленді.

2-тарау. Үлгілік жоспар

2. Үлгілік жоспар қаржылық есептілік элементтерін топтауға және құндық мәнде ағымдағы көрсетуге арналған.

3. Үлгілік жоспарда бухгалтерлік есептің синтетикалық шоттары осы Үлгілік жоспарға қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтімділігін азайту тәртібімен орналастырылған. Үлгілік жоспарда бухгалтерлік есеп шоттары нөмірлерінің төрт саны бар. Нөмірдің бірінші саны бөлімдерге тиістілігін, екіншісі - кіші бөлімдерге тиістілігін , үшіншісі - синтетикалық шоттардың топтарына тиістілігін көрсетеді, төртінші санды ұйым дербес анықтайды.

4. Операциялар мен оқиғалардың талдамалық есебін жүргізу тәртібін дара кәсіпкер немесе заңды тұлғаның лауазымды адамдары белгілейді, олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне және құрылтай құжаттарға сәйкес дара кәсіпкердің немесе ұйымның қажеттіліктерін негізге ала отырып ағымдағы басшылықты және істерді жүргізуді жүзеге асырады.

3-тарау. Үлгілік жоспардың бөлімдері

5. Үлгілік жоспар мынадай:

- 1 - бөлім - "Қысқа мерзімді активтер";
- 2 - бөлім - "Ұзақ мерзімді активтер";
- 3 - бөлім - "Қысқа мерзімді міндеттемелер";
- 4 - бөлім - "Ұзақ мерзімді міндеттемелер";
- 5 - бөлім - "Капитал мен резервтер";
- 6 - бөлім - "Кірістер";
- 7 - бөлім - "Шығыстар";

8 - бөлім - "Өндірістік есепке алу шоттары" бөлімдерін қамтиды

4-тарау. "Қысқа мерзімді активтер" 1-бөлімінің шоттары

6. 1 "Қысқа мерзімді активтер" бөлімінің шоттары қысқа мерзімді ретінде жіктелетін ұйымның активтерін есепке алуға арналған.

7. "Қысқа мерзімді активтер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

1000 - "Ақша қаражаты";

1100 - "Қысқа мерзімді қаржы активтер";

1200 - "Қысқа мерзімді дебиторлық берешек";

1300 - "Қорлар";

1400 - "Ағымдағы салық активтері";

1500 - "Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер";

1600 - "Биологиялық активтер"

1700 - "Өзге қысқа мерзімді активтер".

8. 1000 - "Ақша қаражаты" кіші бөлімі ақша қаражатын есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1010 - "Кассадағы ақша қаражаты", онда кассадағы ұлттық және шетел валюталарымен ақша қаражатының қозғалысы есепке алынады;

1020 - "Жолдағы ақша қаражаты", онда жолдағы ақша қаражатының қозғалысы есепке алынады;

1030 - "Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаты", онда ағымдағы банктік шоттардағы ұлттық және шетел валюталарындағы ақша қаражатының қозғалысы есепке алынады;

1040 - "Корреспонденттік шоттарындағы ақша қаражаты", онда корреспонденттік шоттардағы ұлттық және шетел валюталарындағы ақша қаражатының қозғалысы есепке алынады;

1050 - "Жинақ шоттарындағы ақша қаражаты", онда жинақ шоттарындағы ұлттық және шетел валюталарындағы ақша қаражатының қозғалысы есепке алынады;

1060 - "Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты", онда кассадағы, ағымдағы, корреспонденттік және жинақ шоттарындағы пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты есепке алынады;

1070 - "Электрондық ақша қаражатын есепке алу", онда жүйеде электрондық ақша қаражаты есепке алынады;

1080 - "Өзге ақша қаражаты", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге ақша қаражаты есепке алынады;

1090 - "Ақшалай қаражаттың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда ақша қаражатының құнсызданынан күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервтері есепке алынады.

9. 1100 - "Қысқа мерзімді қаржы активтер" кіші бөлімі қысқа мерзімді қаржы инвестицияларын есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1110 - "Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер", онда қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер есепке алынады;

1120 - "Қысқа мерзімді басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер", онда қысқа мерзімді басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер;

1130 - "Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер", онда қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер есепке алынады;

1140 - "Туынды қаржы құралдар", онда туынды қаржы құралдар, онын ішінде енгізілген, есепке алынады;

1150 - "Алуға арналған қысқа мерзімді сыйақылар", онда мыналар:

акциялар (қатысу үлестері) бойынша есептелген дивидендтер;

қаржылық жалдау бойынша есептелген сыйақылар, берілген қарыздар, сатып алынған қаржы, инвестициялары сенімді басқару және өзге есептелген сыйақылар жөніндегі дебиторлық берешектің қозғалысына байланысты операциялар көрсетіледі;

1160 - "Өзге қысқа мерзімді қаржы активтер", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді қаржы активтер есепке алынады;

1170 - "Қысқа мерзімді қаржылық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда қысқа мерзімді қаржылық активтердің құнсыздануынан болатын күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

10. 1200 - "Қысқа мерзімді дебиторлық берешек" кіші бөлімі қысқа мерзімді дебиторлық берешекті есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1210 - "Сатып алушылар мен тапсырысшылардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі", онда бір жылға дейін мерзімі бар активтер және көрсетілген қызметтер үшін сатып алушылармен және тапсырысшылармен есеп айырысу бойынша операциялар және сатып алушылар мен тапсырысшылардың өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешегі көрсетіледі;

1220 - "Еншілес ұйымдардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі", онда бір жылға дейін мерзімі бар іске асырылған активтер және көрсетілген қызметтер үшін еншілес ұйымдармен есеп айырысу бойынша операциялар мен еншілес ұйымдардың өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешегі көрсетіледі;

1230 - "Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі", онда бір жылға дейін мерзімі бар іске асырылған активтер және көрсетілген қызметтер үшін қауымдастырылған және бірлескен ұйымдармен есеп

айырысу бойынша операциялар және қауымдастырылған және бірлескен ұйымдардың өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешегі көрсетіледі;

1240 - "Филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі", онда филиалдардың шоттарына ақша қаражатының түсуі және есептен шығуы жөніндегі операциялар және филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешегі көрсетіледі;

1250 - "Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі", онда қызметкерлердің:

активтерді сатып алуға есеппен берілген ақша қаражаты, қызметтерге ақы төлеу, қызметтік іссапарлар мен басқалар;

қызметкерлерге берілген қарыздар бойынша қызметкерлердің дебиторлық берешегінің қозғалысына байланысты операциялар, сондай-ақ ұйымға қызметкер келтірген материалдық шығынды (кемшін шығу, талан-таражға салу, бүліну және басқалар) өтеу жөніндегі есеп айырысу және қызметкерлердің өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешегі көрсетіледі;

1260 - "Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек", онда ағымдағы кезеңде операциялық және қаржылық жалдау бойынша ағымдағы жалдау төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі шығыстар есепке алынады;

1270 - "Өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешек", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген, бір жылға дейін мерзімі бар өзге дебиторлық берешек бойынша операциялар көрсетіледі, мысалы, алынған вексельдер бойынша, сақтандыру ұйымдарына сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша берешек;

1280 - "Қысқа мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда қысқа мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

11. 1300 - "Қорлар" кіші бөлімі қарапайым қызмет барысында сатуға арналған, немесе сату үшін өндіріс процесінде, немесе өндірістік процесте немесе қызметтер ұсыну кезінде пайдалануға арналған шикізат немесе материалдар нысанындағы активтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1310 - "Шикізат және материалдар", онда өндірістік процесте одан әрі пайдалануға арналған шикізат және материалдар, оның ішінде ауыл шаруашылық шикізаттары мен материалдар есепке алынады;

1320 - "Дайын өнім", онда дайын, оның ішінде ауыл шаруашылығы өнімі есепке алынады;

1330 - "Тауарлар", онда тауарлардың, оның ішінде сатып алынған және қайта сатуға сақталған ауыл шаруашылығы тауарларының қозғалысына байланысты операциялар көрсетіледі;

1340 - "Аяқталмаған өндіріс", онда аяқталмаған өндіріс бойынша шығындар есепке алынады;

1350 - "Өзге қорлар", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қорлар есепке алынады;

1360 - "Қорлардың құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резерві", онда қорлардың құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады;

1370 - "Қорларды қайтару құқығы бар актив", онда күтілетін қайтарулар бөлігінде қорлардың өзіндік құны есепке алынады.

12. 1400 - "Ағымдағы салық активтері" кіші бөлімі бюджетпен есеп айырысу кезінде салық және бюджетке төленетін басқа да төлемдердің артық төленген сомасын, сондай-ақ ұсынылған шот-фактуралар бойынша есепке алуға жататын қосылған құн салығының сомасын есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1410 - "Корпоративтік табыс салығы", онда бюджетке артық төленген корпоративтік табыс салығын көрсетуге байланысты операциялар, сондай-ақ корпоративтік табыс салығын төлеу бойынша аванстық төлемдер көрсетіледі;

1420 - "Қосылған құн салығы", онда есепке алуға жататын, оның ішінде салық заңнамасына сәйкес өтеуге жататын қосылған құн салығы, сондай-ақ бюджетке артық төленген қосылған құн салығы бойынша операциялар көрсетіледі;

1430 - "Өзге салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер", онда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өтеуге және (немесе) есепке алуға жататын өзге де салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер есепке алынады.

13. 1500 - "Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер" кіші бөлімі, егер олардың теңгерімдік құны жалғастыратын пайдалану жолымен емес, негізінен сату есебінен өтелетін болса, сатуға арналған ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтерді есепке алуға арналған, бұл ретте сату ықтималдығы жоғары болып табылады.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1510 - "Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер", онда сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер есепке алынады, мысалы сатуға дайындалған жабдық;

1520 - "Сатуға арналған істен шығатын топтар", онда сатуға арналған істен шығатын топтар есепке алынады, мысалы сатуға дайындалған жұмыс істейтін зауыт;

1530 - "Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің (немесе істен шығатын топтардың) құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері", онда сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің (немесе істен шығатын топтардың) құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

14. 1600 - "Биологиялық активтер" кіші бөлімі ауыл шаруашылығы қызметімен байланысты биологиялық активтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1610 - "Өсімдіктер";

1620 - "Жануарлар";

1630 - "Биологиялық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда биологиялық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

15. 1700 - "Өзге қысқа мерзімді активтер" кіші бөлімі алдыңғы кіші бөлімдерде көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді активтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

1710 - "Берілген қысқа мерзімді аванстар", онда активтерді жеткізу негізінде берілген, сондай-ақ есепті кезең ішінде тапсырысшылардан ішінара дайындығы бойынша қабылданған өнімдерге, қызметтерге ақы төлеу жөніндегі аванстар және өзге берілген қысқа мерзімді аванстар есепке алынады;

1720 - "Алдағы кезеңдердің шығыстары", онда есепті жылдың ішінде қазіргі кезеңде жүргізілген, бірақ алдағы кезеңдерге қатысты шығыстар (сақтандыру ұйымдарына төленген сақтандыру сыйлықтары, жалдау ақысы және т.б.) есепке алынады;

1730 - "Шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер", онда клиенттермен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер есепке алынады;

1740 - "Шарттар бойынша қысқа мерзімді активтердің құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері", онда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтердің құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады;

1750 - "Өзге қысқа мерзімді активтер", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді активтер бойынша операциялар есепке алынады.

5-тарау. "Ұзақ мерзімді активтер" 2-бөлімінің шоттары

16. 2 "Ұзақ мерзімді активтер" бөлімінің шоттары ұйымдардың ұзақ мерзімді ретінде жіктелетін активтерін есепке алуға арналған.

2 "Ұзақ мерзімді активтер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

2000 - "Ұзақ мерзімді қаржылық активтер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

2100 - "Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек";

2200 - "Инвестициялар";

2300 - "Инвестициялық мүлік";

2400 - "Негізгі құралдар";

2500 - "Биологиялық активтер";

2600 - "Барлау және бағалау активтері";

2700 - "Материалдық емес активтер";

2800 - "Кейінге қалдырылған салықтық активтер";

2900 - "Өзге ұзақ мерзімді активтер".

17. 2000 - "Ұзақ мерзімді қаржылық активтер" кіші бөлімі ұзақ мерзімді қаржылық активтерді (үлестік қатысу әдісімен және бастапқы құны бойынша есептелетін инвестицияларды қоспағанда) және ұзақ мерзімді дебиторлық берешекті есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2010 - "Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер", онда ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер есепке алынады;

2020 - "Ұзақ мерзімді басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер", онда ұзақ мерзімді басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер есепке алынады;

2030 - "Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер", онда ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер есепке алынады;

2040 - "Туынды қаржы құралдар", онда туынды қаржы құралдар, оның ішінде қондырылған, есепке алынады;

2050 - "Алуға арналған ұзақ мерзімді сыйақылар", онда қаржылық жалдау, берілген қарыздар, сатып алынған қаржылық инвестициялар, сенімгерлік басқару бойынша есептелген сыйақылар бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің қозғалысымен байланысты операциялар және өзге де алуға арналған ұзақ мерзімді сыйақылар көрсетіледі;

2060 - "Үлескерлік құралдар", онда басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған үлескерлік құралдар және пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған үлескерлік құралдар есепке алынады;

2070 - "Өзге ұзақ мерзімді қаржылық активтер", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген ұзақ мерзімді қаржы активтері есепке алынады;

2080 - "Ұзақ мерзімді қаржылық активтердің құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері", онда ұзақ мерзімді қаржылық активтердің құнсыздануынан болатын күтіліп отырған кредиттік залалдарды бағалау резервтері есепке алынады.

18. 2100 - "Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек" кіші бөлімі ұзақ мерзімді дебиторлық берешекті есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2110 - "Сатып алушылар мен тапсырысшылардың ұзақ мерзімді берешегі", онда сатылған активтер мен бір жылдан асатын мерзімде көрсетілген қызметтер үшін сатып алушылармен және тапсырысшылармен есеп айырысу бойынша операциялар көрсетіледі;

2120 - "Еншілес ұйымдардың ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі", онда сатылған активтер мен бір жылдан асатын мерзімде көрсетілген қызметтер үшін еншілес ұйымдармен есеп айырысу бойынша операциялар және еншілес ұйымдардың өзге де ұзақ мерзімді дебиторлық берешектері көрсетіледі;

2130 - "Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдардың ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі", онда сатылған активтер мен бір жылдан асатын мерзімде көрсетілген қызметтер үшін қауымдастырылған және бірлескен ұйымдармен есеп айырысу бойынша операциялар және бірлескен ұйымдардың өзге де ұзақ мерзімді дебиторлық берешектері көрсетіледі;

2140 - "Филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі", онда филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі есепке алынады;

2150 - "Қызметкерлердің ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі", онда қызметкерлерге берілген ұзақ мерзімді қарыздар бойынша қызметкерлердің дебиторлық берешегінің қозғалысымен байланысты операциялар, сондай-ақ қызметкердің ұйымға бір жылдан асатын мерзімде келтірген материалдық зиянды (кемшін шығу, ұрлау, бүлдіру және басқалар) өтеу жөніндегі есеп айырысу көрсетіледі;

2160 - "Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек", онда қаржылық жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек және жалдау бойынша өзге де ұзақ мерзімді дебиторлық берешек есепке алынады;

2170 - "Өзге ұзақ мерзімді дебиторлық берешек", онда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша операциялар көрсетіледі, мысалы сақтандыру ұйымдарына сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша алынған вексельдер бойынша ұзақ мерзімді берешек;

2180 - "Ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған залалға арналған бағалау резервтері", онда ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

19. 2200 - "Инвестициялар" кіші бөлімі үлестік қатысу әдісімен және бастапқы құнымен есепке алынатын инвестицияларды есепке алуға арналған.

2210 - "Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар", онда үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын үлескерлік құралдарға берілетін инвестициялар бойынша операциялар көрсетіледі;

2220 - "Бастапқы құны бойынша есепке алынатын инвестициялар", онда бастапқы құны бойынша есепке алынатын үлестік құралдардағы инвестициялар жөніндегі операциялар көрсетіледі;

2230 - "Инвестициялардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері", онда инвестициялардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

20. 2300 - "Инвестициялық мүлік" кіші бөлімі инвестициялық жылжымайтын мүлікті есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2310 - "Инвестициялық мүлік", онда инвестициялық мүлік есепке алынады;

2320 - "Инвестициялық жылжымайтын мүліктің амортизациясы", онда инвестициялық жылжымайтын мүлік амортизациясының сомасы шоғырландырылады;

2330 - "Инвестициялық жылжымайтын мүліктің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда инвестициялық мүліктің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервінің сомасы шоғырландырылады.

21. 2400 - "Негізгі құралдар" кіші бөлімі негізгі құралдарды есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2410 - "Негізгі құралдар", онда негізгі құралдар есепке алынады;

2420 - "Негізгі құралдардың амортизациясы", онда негізгі құралдар амортизациясының сомасы шоғырландырылады;

2430 - "Негізгі құралдардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері", онда негізгі құралдардың құнсыздануынан болатын залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады;

2440 - "Активтерді пайдалану құқығы", онда негізгі құралды тану өлшемшарттарын қанағаттандыратын жалдау активтерін пайдалану құқығының құны көрсетіледі.

2450 - "Активтерді пайдалану құқығының амортизациясы", онда активтерді пайдалану құқығы амортизациясының құны шоғырландырылған;

2460 - "Активтерді пайдалану құқығының құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері", онда активтерді пайдалану құқығының құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

22. 2500 - "Биологиялық активтер" кіші бөлімі ауыл шаруашылығы қызметімен байланысты биологиялық активтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2510 - "Өсімдіктер";

2520 - "Жануарлар";

2530 - "Биологиялық активтердің амортизациясы", онда егер олардың әділ құнды бағалауға жатпаған жағдайда биологиялық активтердің амортизациясының сомасы шоғырландырылады;

2540 - "Биологиялық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда биологиялық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

23. 2600 - "Барлау және бағалау активтері" кіші бөлімі минералдық ресурстарды барлау мен бағалауға дейінгі қызмет барысында, сондай-ақ минералдық ресурстарды

өндірудің техникалық жағынан жүзеге асушылығы және коммерциялық орындылығы айқын болғаннан кейін шеккен шығыстарды қоспағанда минералдық ресурстарды барлау мен бағалауға арналған шығыстарды есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2610 - "Барлау және бағалау активтері", онда шығыстарды барлау және бағалау активтері ретінде танумен байланысты операциялар көрсетіледі.

2620 - "Барлау және бағалау активтерінің амортизациясы", онда барлау және бағалау активтері амортизациясының сомасы шоғырландырылады;

2630 - "Барлау және бағалау активтерінің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері", онда барлау және бағалау активтерінің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервінің сомасы шоғырландырылады.

24. 2700 - "Материалдық емес активтер" кіші бөлімі материалдық емес активтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2710 - "Гудвилл", онда инвестициялық бабының бөлігі ретінде гудвиллдің болуына және қозғалысына байланысты операциялар көрсетіледі;

2720 - "Гудвиллдің құнсыздануы", онда құнсызданудан болуы мүмкін залалдар тұрғысынан тұрақты жүргізілетін тестілеу қорытындылары бойынша гудвиллдің құнсыздануын көрсету жөніндегі операциялар ескеріледі;

2730 - "Өзге материалдық емес активтер", онда сипаты және ұйымның қызметінде қолданылу жағынан ұқсас активтер тобы есепке алынады, мысалы:

тауарлық белгілер;

титулдық және баспа құқықтары;

компьютерлік бағдарламалық қамсыздандыру;

лицензиялар мен франшизалар;

өнеркәсіптік меншікке арналған авторлық құқықтар, патенттер және басқа құқықтар, көрсетілетін қызметтерге және пайдалануға арналған құқықтар;

рецептілер, формулалар, модельдер, сызбалар және тәжірибелік үлгілер;

әзірлеу процесіндегі материалдық емес активтер;

2740 - "Өзге материалдық емес активтердің амортизациясы", онда материалдық емес активтер амортизациясының сомасы шоғырландырылады, бұл ретте пайдалы қолданудың анықталмаған мерзімі бар материалдық емес активтерге амортизация есептелмейді, ал жыл сайын құнсыздануға тест жүргізіледі;

2750 - "Өзге материалдық емес активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві", онда өзге материалдық емес активтердің құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резервінің сомасы шоғырландырылады;

2760 - "Активтерді пайдалану құқығы", онда негізгі құралды тану өлшемшарттарын қанағаттандыратын жалдау активтерін пайдалану құқығының құны көрсетіледі.

2770 - "Активтерді пайдалану құқығының амортизациясы", онда активтерді пайдалану құқығы амортизациясының құны шоғырландырылған;

2780 - "Активтерді пайдалану құқығының құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері", онда активтерді пайдалану құқығының құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері есепке алынады.

25. 2800 - "Кейінге қалдырылған салықтық активтер" кіші бөлімі қалдырылған корпорациялық табыс салығын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

2810 - "Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтер", онда мыналарға:

шегерілетін мезгілдік айырмаға,

алдағы кезеңге пайдаланылмаған салық залалдарын көшіруге;

алдағы кезеңге пайдаланылмаған салық кредиттерін көшіруге байланысты алдағы кезеңдерде өтеуге жататын пайдаға арналған салық сомасы есепке алынады.

26. 2900 - "Өзге ұзақ мерзімді активтер" кіші бөлімі алдыңғы кіші бөлімдерде көрсетілмеген өзге ұзақ мерзімді активтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

2910 - "Берілген ұзақ мерзімді аванстар", мұнда активтерді беруге берілген, сондай-ақ тапсырысшылардан ішінара дайын өнімге, көрсетілетін қызметтерге мерзімі бір жылдан асатын аванстар және өзге берілген ұзақ мерзімді аванстар есепке алынады;

2920 - "Алдағы кезеңдердің шығыстары", мұнда қазіргі есепті кезеңде жүргізілген, бірақ алдағы есепті кезеңдерге жататын шығыстар есепке алынады;

2930 - "Аяқталмаған құрылыс", мұнда аяқталмаған құрылыс бойынша шығындар есепке алынады, мысалы:

негізгі құралдарды салуға байланысты;

келешекте жылжымайтын мүлікке инвестиция ретінде пайдалану болжанатын объектінің құрылысымен байланысты шығындар;

2940 - "Шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер", мұнда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша активтер есепке алынады;

2950 - "Шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтердің құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резерві", мұнда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтердің құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резервтері есепке алынады;

2960 - "Шарттар бойынша шығындар", мұнда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша шығындар есепке алынады;

2970 - "Шарттар бойынша шығындар амортизациясы", мұнда шарттар бойынша шығындар амортизациясының сомасы есепке алынады;

2980 - "Шарттар бойынша шығындардың құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резерві", мұнда шарттар бойынша шығындардың құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резервтері есепке алынады;

2990 - "Өзге ұзақ мерзімді активтер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген ұзақ мерзімді активтердің өзге топтары есепке алынады.

6-тарау. 3 "Қысқа мерзімді міндеттемелер" бөлімінің шоттары

27. 3 "Қысқа мерзімді міндеттемелер" бөлімінің шоттары қысқа мерзімді ретінде жіктелетін ұйым міндеттемелерін есепке алуға арналған.

3 "Қысқа мерзімді міндеттемелер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

3000 - "Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер";

3100 - "Салықтар бойынша міндеттемелер";

3200 - "Басқа да міндетті және еркін төлемдер бойынша міндеттемелер";

3300 - "Қысқа мерзімді кредиторлық берешек";

3400 - "Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері";

3500 - "Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер".

28. 3000 - "Қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері" кіші бөлімі қысқа мерзімді кредиторлық берешекті алып тастағанда, бір жылға дейінгі мерзіммен қысқа мерзімді қаржы міндеттемелерін есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

3010 - "Амортизациялық құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер", мұнда амортизациялық құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер есепке алынады;

3020 - "Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер", мұнда пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер есепке алынады;

3030 - "Туынды қаржы құралдары", мұнда туынды қаржы құралдары, оның ішінде кіріктірілген құралдар есепке алынады;

3040 - "Қатысушылардың дивидендтері және кірістері бойынша қысқа мерзімді кредиторлық берешек", мұнда жарғылық капиталда үлесі бар қатысушы заңды тұлғаларға акциялар бойынша дивидендтерді және кірістерді есептеу және төлеу бойынша операциялар көрсетіледі;

3050 - "Төлемге қысқа мерзімді сыйақылар", мұнда алынған қарыздар, берілген вексельдер, эмиссияланған бағалы қағаздар және сенімгерлік басқару шарттары бойынша төлеуге есептелген сыйақылардың болуымен және қозғалысымен байланысты операциялар және өзге төлеуге қысқа мерзімді сыйақылар көрсетіледі;

3060 - "Амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелерінің ағымдағы бөлігі", мұнда амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелерінің ағымдағы бөлігі есепке алынады;

3070 - "Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелерінің ағымдағы бөлігі", мұнда пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелерінің ағымдағы бөлігі есепке алынады;

3080 - "Өзге қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері есепке алынады.

29. 3100 - "Салық бойынша міндеттемелер" кіші бөлімі ұйымның салық төлеу бойынша міндеттемелерін есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

3110 - "Төленуі тиіс корпоративтік табыс салығы", мұнда төленуі тиіс корпоративтік табыс салығы есепке алынады;

3120 - "Жеке табыс салығы", мұнда жеке табыс салығын есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3130 - "Қосылған құн салығы", мұнда қосылған құн салығын есептеумен және төлеумен байланысты операциялар есепке алынады;

3140 - "Акциздер", мұнда акциздерді есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3150 - "Әлеуметтік салық", мұнда әлеуметтік салықты есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3160 - "Жер салығы", мұнда жер салығын есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3170 - "Көлік құралдары салығы", мұнда көлік құралдары салығын есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3180 - "Мүлік салығы", мұнда мүлік салығын есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3190 - "Өзге салықтар", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге салықтарды есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі.

30. 3200 - "Басқа міндетті және ерікті төлемдер бойынша міндеттемелер" кіші бөлімі салықтарды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес төленуі тиіс міндетті және ерікті төлемдерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

3210 - "Әлеуметтік сақтандыру бойынша міндеттемелер", мұнда әлеуметтік сақтандыру бойынша аударымдарды есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3220 - "Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер", мұнда зейнетақы аударымдарын есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3230 - "Басқа міндетті төлемдер бойынша өзге міндеттемелер", мұнда басқа міндетті төлемдер, мысалы алымдар, мемлекеттік баждар, төлемақылар бойынша аударымдарды есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3240 - "Басқа ерікті төлемдер бойынша өзге міндеттемелер", мұнда басқа ерікті төлемдер бойынша аударымдарды есептеумен және төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі.

31. 3300 - "Қысқа мерзімді кредиторлық берешек" кіші бөлімі бір жылға дейінгі мерзіммен кредиторлық берешекті есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

3310 - "Өнім берушілер мен мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек", мұнда бір жылдан кем төлеу мерзімімен қорларды жеткізу немесе қайта өңдеу бойынша шығыстарды қоса алғанда, сатып алынған активтер мен алынған қызметтер үшін өнім берушілермен және мердігерлермен есеп айырысулар жөнінде операциялар және өнім берушілер мен мердігерлерге өзге қысқа мерзімді берешек көрсетіледі;

3320 - "Еншілес ұйымдарға қысқа мерзімді кредиторлық берешек", мұнда бір жылға дейінгі мерзіммен сатып алынған активтерге және алынған қызметтер үшін еншілес ұйымдармен есеп айырысу жөніндегі операциялар және еншілес ұйымдарға өзге қысқа мерзімді кредиторлық берешек көрсетіледі;

3330 - "Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға қысқа мерзімді кредиторлық берешек", мұнда бір жылға дейінгі мерзіммен сатып алынған активтер және алынған қызметтер үшін қауымдастырылған және бірлескен ұйымдармен есеп айырысу жөніндегі операциялар және қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға өзге қысқа мерзімді берешек көрсетіледі;

3340 - "Филиалдарға және құрылымдық бөлімшелерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек", мұнда филиалдар және құрылымдық бөлімшелер шоттарына ақша қаражатының түсуі және оны есептен шығару жөніндегі операциялар және филиалдарға және құрылымдық бөлімшелерге өзге қысқа мерзімді кредиторлық берешек көрініс табады;

3350 - "Еңбекақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек", мұнда қызметкерлер тиісті қызметтерді көрсеткен кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде толық көлемде төленуі тиіс қызметкерлерге сыйақылар (демалыс жәрдемақыларынан және үлескерлік құралдармен өтемақы төлемдерінен басқа) және еңбекақы төлеу бойынша өзге қысқа мерзімді берешектер есепке алынады;

3360 - "Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек", мұнда қысқа мерзімді жалдау бойынша жалдау міндеттемелерін төлеумен байланысты операциялар және жалдау бойынша өзге қысқа мерзімді берешек көрсетіледі;

3370 - "Ұзақ мерзімді кредиторлық берешектің ағымдағы бөлігі", мұнда ұзақ мерзімді кредиторлық берешектің ағымдағы бөлігін төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

3380 - "Өзге қысқа мерзімді кредиторлық берешек", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді кредиторлық берешек есепке алынады.

32. 3400 - "Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері" кіші бөлімі белгісіз уақытпен және сомамен міндеттемелер ретінде айқындалған қысқа мерзімді бағалау міндеттемелерін есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

3410 - "Қысқа мерзімді кепілдік міндеттемелер", мұнда бір жылға дейінгі кепілдік мерзімімен өткізілген өнімдер мен көрсетілген қызметтер бойынша кепілдік міндеттемелер бойынша резервті құрумен және қозғалысымен байланысты операциялар және өзге қысқа мерзімді кепілдік міндеттемелері көрсетіледі;

3420 - "Заңды наразылықтар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер", мұнда қарау мерзімі бір жылға дейін өтетін сот қуынымдары бойынша резервті құрумен және қозғалысымен байланысты операциялар және заңды наразылықтар бойынша өзге қысқа мерзімді міндеттемелер көрсетіледі;

3430 - "Қызметкерлерге сыйақылар бойынша қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері", мұнда қызметкерлерге ақы төленетін жұмыста болмауы нысанында қысқа мерзімді сыйақылар төлеуге күтілетін шығындар, сондай-ақ пайдаға қатысуға және сыйлықақы төлеуге күтілетін шығындар және қызметкерлерге сыйақылар бойынша өзге қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері көрсетіледі;

3440 - "Өзге қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері", мұнда шоттардың алдыңғы топтарында көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері есепке алынады.

33. 3500 - "Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер" алдыңғы кіші бөлімдерде көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді міндеттемелерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

3510 - "Алынған қысқа мерзімді аванстар", мұнда тауарларды, шикізатты, материалдарды жеткізуге, қызметтер көрсетуге, сондай-ақ тапсырысшылар үшін ішінара дайындалып өндірілген өнімге ақы төлеу бойынша алынған аванстар және өзге алынған қысқа мерзімді аванстар есепке алынады;

3520 - "Алдағы кезеңдердің кірістері", мұнда ағымдағы айда алынған, бірақ есепті кезеңнің болашақ айларына жатқызылатын кірістер көрсетіледі;

3530 - "Сатуға арналған шығаруға топ міндеттемелері", мұнда сатуға арналған шығаруға топ міндеттемелері көрсетіледі;

3540 - "Шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер", мұнда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер есепке алынады;

3550 - "Аралас қысқа мерзімді қаржы құралының борыштық құрауышы", мұнда біріктірілген қысқа мерзімді қаржы құралының борыштық құрауышы есепке алынады;

3560 - "Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қысқа мерзімді міндеттемелер есепке алынады.

7-тарау. 4 "Ұзақ мерзімді міндеттемелер" бөлімінің шоттары

34. 4 "Ұзақ мерзімді міндеттемелер" бөлімінің шоттары ұзақ мерзімді ретінде жіктелетін ұйымдардың міндеттемелерін есепке алуға арналған.

4 "Ұзақ мерзімді міндеттемелер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

4000 - "Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер";

- 4100 - "Ұзақ мерзімді кредиторлық берешек";
- 4200 - "Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері";
- 4300 - "Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер";
- 4400 - "Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер".

35. 4000 - "Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер" кіші бөлімі ұзақ мерзімді кредиторлық берешекті қоспағанда, ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

4010 - "Амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер", мұнда амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер есепке алынады;

4020 - "Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер", мұнда ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржылық міндеттемелер есепке алынады;

4030 - "Туынды қаржы құралдары", мұнда туынды қаржы құралдары, оның ішінде кіріктірілген қаржы құралдары есепке алынады;

4040 - "Қатысушылардың дивидендтері және кірістері бойынша ұзақ мерзімді берешек", мұнда жарғылық капиталда үлесі бар заңды тұлға қатысушыларына акциялар бойынша дивидендтерді және кірістерді есептеу және төлеу бойынша операциялар көрсетіледі;

4050 - "Төлеуге ұзақ мерзімді сыйақылар", мұнда қаржылық жалға алу, алынған қарыздар, берілген вексельдер, эмиссияланған бағалы қағаздар мен сенімгерлік басқару шарттары бойынша төлеуге есептелген сыйақылардың болуымен және қозғалысымен байланысты операциялар және өзге де төлеуге ұзақ мерзімді сыйақылар көрсетіледі;

4060 - "Өзге ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге қаржылық міндеттемелер есепке алынады.

36. 4100 - "Ұзақ мерзімді кредиторлық берешек" кіші бөлімі бір жылдан асатын мерзіммен кредиторлық берешектерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

4110 - "Өнім берушілер мен мердігерлерге ұзақ мерзімді кредиторлық берешек", мұнда бір жылдан асатын төлеу мерзімімен қорларды жеткізу немесе қайта өңдеу бойынша шығыстарды қоса алғанда, сатып алынған активтер мен пайдаланылған қызметтер үшін өнім берушілермен және мердігерлермен есеп айырысу бойынша операциялар және өнім берушілер мен мердігерлерге өзге ұзақ мерзімді берешек көрсетіледі;

4120 - "Еншілес ұйымдарға ұзақ мерзімді кредиторлық берешек", мұнда бір жылдан асатын мерзіммен сатып алынған активтер және пайдаланылған қызметтер үшін еншілес ұйымдармен есеп айырысу бойынша операциялар және еншілес ұйымдарға өзге ұзақ мерзімді кредиторлық берешек көрсетіледі;

4130 - "Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға ұзақ мерзімді кредиторлық берешек", мұнда бір жылдан асатын мерзіммен сатып алынған активтер мен пайдаланылған қызметтер үшін қауымдастырылған және бірлескен ұйымдармен есеп айырысу жөніндегі операциялар және қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға өзге ұзақ мерзімді кредиторлық берешек көрсетіледі;

4140 - "Филиалдар мен құрылымдық бөлімшелерге берілетін ұзақ мерзімді кредиторлық берешек", мұнда филиалдар мен құрылымдық бөлімшелерге берілетін ұзақ мерзімді кредиторлық берешек есепке алынады;

4150 - "Жалға алу бойынша ұзақ мерзімді берешек", мұнда бір жылдан асатын мерзіммен қаржылық және операциялық алу бойынша жалға алу міндеттемелерін төлеумен байланысты операциялар көрсетіледі;

4160 - "Өзге де ұзақ мерзімді кредиторлық берешек", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге де ұзақ мерзімді кредиторлық берешек есепке алынады.

37. 4200 - "Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері" кіші бөлімі ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелерін анықталмаған уақытпен және сомамен міндеттемелер ретінде есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

4210 - "Ұзақ мерзімді кепілдік міндеттемелері", мұнда бір жылдан астам кепілдік мерзімімен өткізілген өнім бойынша кепілдік міндеттемелері бойынша резерв құрумен және қозғалысымен байланысты операциялар көрсетіледі;

4220 - "Заңды наразылықтар бойынша ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері", мұнда қарау мерзімі бір жылдан асатын сот қуынымдары және өзге де заңды наразылықтар бойынша ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері бойынша резерв құрумен және қозғалысымен байланысты операциялар көрсетіледі;

4230 - "Қызметкерлерге сыйақылар бойынша ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері", мұнда қызметкерлер тиісті қызметтер ұсынған кезең аяқталғаннан кейін он екі ай немесе одан көп уақыттан кейін төлеуге жататын ақы төленетін жұмыста болмауы нысанында қызметкерлерге сыйақы төлеуге және пайдаға қатысуға және сыйлықақы төлеуге күтілетін шығындар және қызметкерлерге сыйақылар бойынша өзге қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері көрсетіледі;

4240 - "Өзге де ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері", мұнда алдыңғы шоттар топтарында көрсетілмеген өзге де ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері есепке алынады.

38. 4300 - "Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер" кіші бөлімі кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

4310 - "Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер", мұнда салық салынатын уақыт айырмасына байланысты алдағы кезендерде төленуі тиіс пайдаға салынатын салық сомасы есепке алынады.

39. 4400 - "Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер" кіші бөлімі алдыңғы кіші бөлімдерде көрсетілмеген өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

4410 - "Алынған ұзақ мерзімді аванстар", мұнда тауарларды, шикізатты, материалдарды жеткізу, қызметтер көрсету үшін, сондай-ақ тапсырыс берушілерге ішінара дайындық бойынша өндірілген өнімге ақы төлеу бойынша алынған аванстар және өзге де алынған ұзақ мерзімді аванстар есепке алынады;

4420 - "Алдағы кезеңдердің кірістері", мұнда ағымдағы есепті кезеңде алынған, бірақ болашақ есепті кезеңге жатқызылатын кірістер көрсетіледі;

4430 - "Шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер", мұнда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер есепке алынады;

4440 - "Аралас ұзақ мерзімді қаржы құралының борыштық құрауышы", мұнда біріктірілген ұзақ мерзімді қаржы құралының борыштық құрауышы есепке алынады;

4450 - "Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер есепке алынады.

8-тарау. 5 "Капитал мен резервтер" бөлімінің шоттары

40. 5 "Капитал мен резервтер" бөлімінің шоттары капитал мен резервтерді есепке алуға арналған.

5 "Капитал мен резервтер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

5000 - "Жарғылық капитал";

5100 - "Төленбеген капитал";

5200 - "Сатып алынған меншікті үлестік құралдар";

5300 - "Эмиссиялық кіріс";

5400 - "Қосымша төленген капитал";

5500 - "Резервтер";

5600 - "Бөлінбеген пайда (жабылмаған залал)";

5700 - "Қорытынды пайда (қорытынды залал)".

41. 5000 - "Жарғылық капитал" кіші бөлімі ұйымдардың шығарылған капиталын, жарғылық капиталын немесе мүліктік (пай) қорын есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

5010 - "Артықшылықты акциялар", мұнда акционерлік қоғамның төленген эмиссияланған артықшылықты акцияларының жиынтықты номиналды құны есепке алынады;

5020 - "Қарапайым акциялар", мұнда акционерлік қоғамның төленген эмиссияланған қарапайым акцияларының жиынтық номиналды құны есепке алынады;

5030 - "Салымдар мен пай", мұнда серіктестіктің жарғылық капиталына салымдардың құны есепке алынады.

42. 5100 - "Төленбеген капитал" кіші бөлімі ұйымдардың төленбеген капиталын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

5110 - "Төленбеген капитал", мұнда эмиссияланған акцияларды төлеу, ұйымдардың жарғылық капиталына салымдар (мүліктік жарналар) енгізу жөніндегі операциялар, сондай-ақ жеке тұлғалардың және ұйымдардың эмиссияланған акцияларын төлеу бойынша берешегі және ұйымдардың жарғылық капиталына салымдарды (мүліктік жарналарды) енгізу бойынша құрылтайшылардың берешегі көрсетіледі.

43. 5200 - "Сатып алынған меншікті үлестік құралдар" кіші бөлімі сатып алынған меншікті үлестік құралдарды есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

5210 - "Сатып алынған меншікті үлестік құралдары", мұнда меншікті үлестік құралдарды сатып алу нәтижесіндегі өз капиталдындағы өзгерістер көрсетіледі.

44. 5300 - "Эмиссиялық кіріс" кіші бөлімі эмиссиялық кірісті есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

5310 - "Эмиссиялық кіріс", мұнда шығарылған меншікті үлестік құралдар бойынша бойынша эмиссиялық кіріс есепке алынады.

45. 5400 - "Қосымша төленген капитал" кіші бөлімі қосымша төленген капиталды есепке алуға арналған және мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

5410 - "Негізгі ұйыммен өтеусіз операциялар бойынша қосымша төленген капитал", мұнда негізгі ұйыммен өтеусіз операциялар бойынша қосымша төленген капитал есепке алынады;

5420 - "Өзге операциялар бойынша қосымша төленген капитал", мұнда өзге операциялар бойынша қосымша төленген капитал есепке алынады.

46. 5500 - "Резервтер" кіші бөлімі қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес, сондай-ақ құрылтай құжаттарына және ұйымның есептік саясатына сәйкес капитал шоттарында көрсетілетін резервтерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

5510 - "Құрылтай құжаттарында белгіленген резервтік капитал", мұнда Қазақстан Республикасының заңнамасына және құрылтай құжаттарына сәйкес белгіленген резервтік капитал көрсетіледі;

5520 - "Негізгі құралдарды қайта бағалауға арналған резерв", мұнда негізгі құралдарды қайта бағалау жөніндегі операциялар көрсетіледі;

5530 - "Материалдық емес активтерді қайта бағалауға арналған резерв", мұнда материалдық емес активтерді қайта бағалау жөніндегі операциялар көрсетіледі;

5540 - "Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын қаржылық активтерді қайта бағалауға арналған резерв", мұнда өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын қаржылық активтер бойынша қайта бағалау есепке алынады;

5550 - "Қаржылық активтер бойынша залалға арналған резерв", мұнда қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтері есепке алынады;

5560 - "Шетелдік қызмет бойынша шетел валютасын қайта есептеуге арналған резерв", мұнда мәні бойынша ұйымның шетелдік ұйымға таза инвестицияларының бір бөлігін құрайтын және ұйымның қаржылық есептілігінде таза инвестиция шығарылғанға дейін жеке капитал ретінде жіктелетін, одан кейін кіріс немесе шығыс ретінде танылатын монетарлық бап бойынша туындаған бағамдық айырмалар көрсетіледі;

5570 - "Өзге резервтер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге резервтер көрсетіледі.

47. 5600 - "Бөлінбеген пайда (жабылмаған залал)" кіші бөлімі бөлінбеген пайданы немесе жабылмаған залалды есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

5610 - "Есепті жылдың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған залалы)", мұнда есепті жылдың бөлінбеген пайдасы немесе залалы көрсетіледі;

5620 - "Алдыңғы жылдардың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған залалы)", мұнда алдыңғы жылдардың бөлінбеген пайдасы немесе залалы көрсетіледі.

48. 5700 - "Қорытынды пайда (қорытынды залал)" кіші бөлімі есепті кезең үшін ұйымның қорытынды пайдасын (қорытынды залалын) есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды.

5710 - "Қорытынды пайда (қорытынды залал)", мұнда есепті кезең ішіндегі ұйымның қорытынды пайдасы (қорытынды залалы) көрсетіледі, сондай-ақ есепті кезеңдегі түпкілікті қаржы нәтижесін қалыптастыру жөніндегі ақпарат қорытылады.

9-тарау. 6 "Кірістер" бөлімінің шоттары

49. 6 "Кірістер" бөлімінің шоттары кірістерді есепке алуға арналған.

6 "Кірістер" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

6000 - "Өнімдерді сатудан және қызмет көрсетуден алынатын кіріс";

6100 - "Қаржыландырудан алынатын кірістер";

6200 - "Өзге де кірістер";

6300 - "Тоқтатылатын қызметке байланысты кірістер";

6400 - "Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін ұйымдар пайдасының үлесі".

Есепті кезеңнің соңында осы бөлімнің шоттары 5610 - "Қорытынды пайда (қорытынды залал)" шотына жабылады.

50. 6000 "Өнімді сатудан және қызметтерді көрсетуден түсетін кіріс" кіші бөлімі өнімді сатудан және қызметтерді көрсетуден түсетін кірістерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

6010 - "Өнімді сатудан және қызметтер көрсетуден түсетін кіріс", мұнда өнімдерді сатудан және қызметтер көрсетуден түсетін кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6020 - "Сатылған өнімді қайтару", онда сатылған өнімді қайтарумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6030 - "Бағадан және сатудан жеңілдіктер", мұнда бағадан немесе сатудан жеңілдік ұсынумен байланысты операциялар көрсетіледі.

51. 6100 - "Қаржыландырудан түсетін кіріс" кіші бөлімі қаржыландырудан түсетін кірісті есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

6110 - "Сыйақылар бойынша кірістер", мұнда қаржылық активтер, мысалы депозиттер, берілген қарыздар бойынша кірістер алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6120 - "Дивидендтер бойынша кірістер", мұнда бағалы қағаздар бойынша алынған дивидендтер бойынша кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6130 - "Қаржылық жалдау бойынша кірістер", мұнда қаржылық жалдауға берілген активтер бойынша кірістер алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6140 - "Жылжымайтын мүлікке инвестициялармен операциялардан алынатын кірістер", мұнда жалдау төлемдерін немесе капитал құнының өсуінен кірістерді немесе екеуін де алу мақсатында иелігіндегі (жалдау шарты бойынша иесінің немесе жалға алушының) жылжымайтын мүліктен (жер, ғимарат, немесе олардың бөлігі) кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6150 - "Қаржылық құралдардың әділ құнын өзгертуден түсетін кірістер", мұнда қаржылық активтің әділ құнын өзгертуден кірістерді алумен байланысты операциялар немесе оның өзгеруін кіріс ретінде тани отырып пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын міндеттемелер көрсетіледі;

6160 - "Қаржыландырудан түсетін -зге де кірістер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген қаржыландырудан түсетін кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі.

52. 6200 - "Өзге де кірістер" кіші бөлімі басқа да кірістерді есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

6210 - "Активтердің шығарылуынан түсетін кірістер", мұнда мынадай активтерді, мәселен негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді, қаржылық активтерді сатудан түсетін кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6220 - "Өтеусіз алынған активтерден түсетін кірістер", мұнда өтеусіз алынған активтерге байланысты операциялар көрсетіледі;

6230 - "Мемлекеттік субсидиялардан алынатын кірістер", мұнда мемлекеттік субсидиялардан кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6240 - "Қаржылық емес активтер бойынша құнсызданудан залалды қалпына келтіруден түсетін кірістер", мұнда қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болатын залалды қалпына келтіруден алынатын кірістер көрсетіледі;

6250 - "Бағамдық айырмадан түсетін кірістер", мұнда есептерде валюталардың әртүрлі айырбас бағамдарын пайдалана отырып есептілік валютасында көрсетілген шетелдік валюта бірліктерінің бірдей санын көрсету нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмадан кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6260 - "Операциялық жалдаудан түсетін кірістер", мұнда операциялық жалдауға берілген активтер бойынша кірістер алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6270 - "Биологиялық активтердің әділ құнын өзгертуден түсетін кірістер", мұнда биологиялық активтердің әділ құнын өзгертуден түсетін кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі;

6280 - "Қаржылық активтер бойынша құнсызданудан залалды қалпына келтіруден алынатын кірістер", мұнда қаржылық активтің құнсыздануынан залалды қалпына келтіруден алынатын кірістер есепке алынады;

6290 - "Өзге кірістер", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге де кірістерді алумен байланысты операциялар көрсетіледі.

53. 6300 - "Тоқтатылатын қызметпен байланысты кірістер" кіші бөлімі тоқтатылатын қызметке байланысты кірістерді есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

6310 - "Тоқтатылатын қызметпен байланысты кірістер", мұнда өткізілген активтерден кірістер алумен байланысты операциялар немесе тоқтатылатын қызметпен байланысты міндеттемелер бойынша есептер көрсетіледі.

54. 6400 - "Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін ұйымдар пайдасының үлесі" кіші бөлімі үлестік қатысу әдісімен ескерілетін ұйымдар пайдасының үлесін көрсетуге арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

6410 - "Қауымдастырылған ұйымдардың пайда үлесі", мұнда үлестік қатысу әдісімен ескерілетін қауымдастырылған ұйымдардың пайдасының үлесі есепке алынады;

6420 - "Бірлескен ұйымдардың пайда үлесі", мұнда үлестік қатысу әдісімен ескерілетін бірлескен ұйымдардың пайда үлесі есепке алынады.

10-тарау. 7 "Шығыстар" бөлімінің шоттары

55. 7 "Шығыстар" бөлімінің шоттары шығыстарды есепке алуға арналған.

7 "Шығыстар" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

7000 - "Сатылған өнімнің және көрсетілген қызметтердің өзіндік құны";

7100 - "Өнімді сату және қызметтер көрсету бойынша шығыстар";

7200 - "Әкімшілік шығыстар";

7300 - "Қаржыландыруға арналған шығыстар";

7400 - "Өзге де шығыстар";

7500 - "Тоқтатылатын қызметке байланысты шығыстар";

7600 - "Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін ұйымдардың залалдағы үлесі";

7700 - "Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар".

Есепті кезеңнің соңында осы бөлімнің шоттары 5610 - "Қорытынды пайда (қорытынды залал)" шотына жабылады.

56. 7000 "Сатылған өнімнің және көрсетілген қызметтердің өзіндік құны" кіші бөлімі сатылған өнімнің және көрсетілген қызметтердің өзіндік құнын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

7010 - "Сатылған өнімнің және көрсетілген қызметтердің өзіндік құны", мұнда сатылған өнімнің және көрсетілген қызметтердің өзіндік құны есепке алынады.

57. 7100 - "Өнімдерді сату және қызметтер көрсету бойынша шығыстар" кіші бөлімі өнімдерді сату және қызметтер көрсету бойынша шығыстарды есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

7110 - "Өнімдерді сату және қызметтер көрсету бойынша шығыстар" онда өнімдерді сатумен және қызметтер көрсетумен байланысты шығыстар есепке алынады.

58. 7200 - "Әкімшілік шығыстар" кіші бөлімі әкімшілік шығыстарды есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

7210 - "Әкімшілік шығыстар", мұнда өндірістік процеспен байланысты емес басқару және шаруашылық шығыстар есепке алынады.

59. 7300 - "Қаржыландыруға арналған шығыстар" кіші бөлімі қаржыландыруға арналған шығыстарды есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

7310 - "Сыйақылар бойынша шығыстар", мұнда қаржылық міндеттемелер бойынша шығыстар, мысалы алынған қарыздар бойынша пайыздарды төлеуге арналған шығыстар көрсетіледі;

7320 - "Қаржылық жалдау бойынша пайыздарды төлеуге арналған шығыстар", мұнда қаржылық жалға алынған активтер, мысалы негізгі құралдар бойынша шығыстар көрсетіледі;

7330 - "Қаржылық құралдардың әділ құнын өзгертуден болатын шығыстар", мұнда қаржылық активтің әділ құнының немесе әділ құн бойынша бағаланатын міндеттеменің өзгеруінен болатын шығыстар көрсетіледі;

7340 - "Қаржыландыруға арналған өзге де шығыстар", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген қаржыландыруға арналған өзге де шығыстар көрсетіледі.

60. 7400 - "Өзге де шығыстар" кіші бөлімі әдеттегі қызмет процесіне қарамастан туындайтын өзге де өндірістік емес шығыстарды есепке алуға арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

7410 - "Активтерді шығару бойынша шығыстар", мұнда активтерді сату, өтеусіз беру және есептен шығару бойынша шығыстар, мысалы негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді, қаржылық активтерді сату, өтеусіз беру және есептен шығару бойынша шығыстар, демонтаж бойынша шығыстар есепке алынады;

7420 - "Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан шығыстар", мұнда қаржылық емес активтердің құнсыздануынан шығыстар есепке алынады;

7430 - "Бағамдық айырма бойынша шығыстар", мұнда шетелдік қызметке бағамдық айырма бойынша шығыстарды қоспағанда, ағымдағы кезеңде олар бастапқы танылғандардан немесе алдыңғы қаржылық есептерде ұсынылғандардан ерекше бағамдар бойынша ұйымның монетарлық баптарын өтеу кезінде немесе есептілікте монетарлық баптарды ұсыну кезінде туындайтын бағамдық айырма бойынша шығыстар есепке алынады;

7440 - "Дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша шығыстар", мұнда дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша шығыстар есепке алынады;

7450 - "Операциялық жалдау бойынша шығыстар", онда операциялық жалдау бойынша шығыстар есепке алынады;

7460 - "Биологиялық активтердің әділ құнының өзгеруінен болатын шығыстар", мұнда биологиялық активтердің әділ құнының өзгеруінен болатын шығыстар есепке алынады;

7470 - "Қаржы құралдарының құнсыздануынан болатын шығыстар" қаржы құралдарының құнсыздануынан болатын шығыстар есепке алынады;

7480 - "Өзге шығыстар", мұнда алдыңғы топтарда көрсетілмеген өзге де шығыстар есепке алынады.

61. 7500 - "Тоқтатылатын қызметке байланысты шығыстар" кіші бөлімі тоқтатылатын қызметпен байланысты шығыстарды есепке алуға арналған мынадай шотты қамтиды:

7510 - "Тоқтатылатын қызметке байланысты шығыстар", мұнда тоқтатылатын қызметпен байланысты өткізілген активтер немесе міндеттемелер бойынша есеп айырысулар бойынша шығыстар есепке алынады.

62. 7600 - "Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін ұйымдардың залалындағы үлес" кіші бөлімі үлестік қатысу әдісімен ескерілетін ұйымдардың залалындағы үлесті көрсетуге арналған.

Осы кіші бөлім мынадай шоттардың топтарын қамтиды:

7610 - "Қауымдастырылған ұйымдардың залалындағы үлес", мұнда үлестік қатысу әдісімен ескерілетін қауымдастырылған ұйымдардың залалындағы үлес есепке алынады;

7620 - "Бірлескен ұйымдардың залалындағы үлес" мұнда үлестік қатысу әдісімен ескерілетін бірлескен ұйымдардың залалындағы үлес есепке алынады.

63. 7700 - "Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар" кіші бөлімі корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

7710 - "Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар", мұнда корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар есепке алынады.

11-тарау. 8 "Өндірістік есепке алу шоттары" бөлімінің шоттары

64. 8 "Өндірістік есепке алу шоттары" бөлімінің шоттары ұйымдардың өнімді өндіруге және қызметтер көрсетуге арналған шығындарын есепке алуға арналған. Осы бөлімнің шоттарында олардың пайда болу орындары және басқа да белгілері бойынша шығындарды топтау, сондай-ақ дайын өнімнің өзіндік құнын калькуляциялау жүзеге асырылады.

8 "Өндірістік есепке алу шоттары" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

8100 - "Негізгі өндіріс";

8200 - "Өз өндірісінің жартылай фабрикаттары";

8300 - "Қосалқы өндірістер";

8400 - "Жүккүжат шығыстары".

65. 8100 "Негізгі өндіріс" кіші бөлімі негізгі өндіріс шығындарын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

8110 - "Негізгі өндіріс", мұнда негізгі өндіріске арналған шығындар, оның ішінде шикізат пен материалдардың шығысы, тікелей негізгі өндірістегі қызметкерлердің еңбекақысы және еңбекақысының сомасынан аударымдар, негізгі өндіріске жатқызылған жүккүжат шығыстар есепке алынады.

66. 8200 "Өз өндірісінің жартылай фабрикаттары" кіші бөлімі өз өндірісінің жартылай фабрикаттарын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

8210 - "Өз өндірісінің жартылай фабрикаттары", мұнда жартылай фабрикаттарды өндіруге арналған шығындар есепке алынады.

Ескерту. 66-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 03.06.2019 № 531 (алғаш ресми жарияланған күннен бастап жиырма бір күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

67. 8300 - "Қосалқы өндірістер" қосалқы өндіріс шығындарын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

8310 - "Қосалқы өндірістер", мұнда ұйымның негізгі өндірісіне қатысты қосалқы болып табылатын өндірістердің шығындары есепке алынады.

68. 8400 - "Жүккүжат шығыстары" кіші бөлімі жүккүжат шығыстарын есепке алуға арналған және мынадай шотты қамтиды:

8410 - "Жүккүжат шығыстары", мұнда негізгі және қосалқы өндірістер, сондай-ақ өз өндірісінің жартылай фабрикаттары бойынша жүккүжаттар шығыстары көрсетіледі.

Бухгалтерлік есеп шоттарының
үлгілік жоспарына
қосымша

Ескерту. Қосымшаға өзгеріс енгізілді – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 03.06.2019 № 531 (алғаш ресми жарияланған күннен бастап жиырма бір күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

	1-бөлім. Қысқа мерзімді активтер
1000	Ақшалай қаражат
1010	Кассадағы ақшалай қаражат
1020	Жолдағы ақша қаражаты
1030	Ағымдағы банктік шоттардағы ақшалай қаражат
1040	Корреспонденттік шоттардағы ақшалай қаражат
1050	Жинақ шоттарындағы ақшалай қаражат
1060	Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаражат
1070	Электрондық ақша қаражатын есепке алу
1080	Өзге де ақшалай қаражат
1090	Ақшалай қаражаттың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
1100	Қысқа мерзімді қаржылық активтер
1110	Қысқа мерзімді амортизациялық құн бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық активтер
1120	Қысқа мерзімді басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер
1130	Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қысқа мерзімді қаржылық активтер
1140	Туынды қаржы құралдар
1150	Алуға арналған қысқа мерзімді сыйақылар
1160	Өзге қысқа мерзімді қаржылық активтер
1170	Қысқа мерзімді қаржылық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері
1200	Қысқа мерзімді дебиторлық берешек
1210	Сатып алушылар мен тапсырысшылардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
1220	Еншілес ұйымдардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
1230	Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
1240	Филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
1250	Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
1260	Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек

1270	Өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешек
1280	Қысқа мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері
1300	Қорлар
1310	Шикізат және материалдар
1320	Дайын өнім
1330	Тауарлар
1340	Аяқталмаған өндіріс
1350	Өзге қорлар
1360	Қорлардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері
1370	Қорларды қайтару құқығы бар актив
1400	Ағымдағы салықтық активтер
1410	Корпоративтік табыс салығы
1420	Қосылған құн салығы
1430	Өзге салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер
1500	Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер
1510	Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер
1520	Сатуға арналған істен шығатын топтар
1530	Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің (немесе істен шығатын топтардың) құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резервтері
1600	Биологиялық активтер
1610	Өсімдіктер
1620	Жануарлар
1630	Биологиялық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
1700	Өзге қысқа мерзімді активтер
1710	Берілген қысқа мерзімді аванстар
1720	Алдағы кезеңдердің шығыстары
1730	Шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер
1740	Шарттар бойынша қысқа мерзімді активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
1750	Өзге қысқа мерзімді активтер. 2-бөлім. "Ұзақ мерзімді активтер"
2000	Ұзақ мерзімді қаржылық активтер
2010	Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер
2020	Ұзақ мерзімді басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер
2030	Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер

2040	Туынды қаржы құралдар
2050	Алуға арналған ұзақ мерзімді сыйақылар
2060	Үлескерлік құралдар
2070	Өзге ұзақ мерзімді қаржылық активтер
2080	Ұзақ мерзімді қаржылық активтің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2100	Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек
2110	Сатып алушылар мен тапсырысшылардың ұзақ мерзімді берешегі
2120	Еншілес ұйымдардың ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі
2130	Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдардың ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі
2140	Филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі
2150	Қызметкерлердің ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі
2160	Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек
2170	Өзге ұзақ мерзімді дебиторлық берешек
2180	Ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2200	Инвестициялар
2210	Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар
2220	Бастапқы құны бойынша есепке алынатын инвестициялар
2230	Инвестициялардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2300	Инвестициялық жылжымайтын мүлік
2310	Инвестициялық жылжымайтын мүлік
2320	Инвестициялық жылжымайтын мүліктің амортизациясы
2330	Инвестициялық жылжымайтын мүліктің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2400	Негізгі құралдар
2410	Негізгі құралдар
2420	Негізгі құралдардың амортизациясы
2430	Негізгі құралдардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2440	Активті пайдалану құқығы
2450	Активті пайдалану құқығының амортизациясы
2460	Активті пайдалану құқығының құнсыздануынан болатын залал
2500	Биологиялық активтер

2510	Өсімдіктер
2520	Жануарлар
2530	Биологиялық активтердің амортизациясы
2540	Биологиялық активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2600	Барлау және бағалау активтері
2610	Барлау және бағалау активтері
2620	Барлау және бағалау активтерінің амортизациясы
2630	Барлау және бағалау активтерінің құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резерві
2700	Материалдық емес активтер
2710	Гудвилл
2720	Гудвиллдің құнсыздануы
2730	Өзге материалдық емес активтер
2740	Өзге материалдық емес активтердің амортизациясы
2750	Өзге материалдық емес активтердің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2760	Активті пайдалану құқығы
2770	Активті пайдалану құқығының амортизациясы
2780	Активті пайдалану құқығының құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2800	Кейінге қалдырылған салықтық активтер
2810	Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтер
2900	Өзге ұзақ мерзімді активтер
2910	Берілген ұзақ мерзімді аванстар
2920	Алдағы кезеңдердің шығыстары
2930	Аяқталмаған құрылыс
2940	Шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер
2950	Шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтерің құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2960	Шарттар бойынша шығындар
2970	Шарттар бойынша шығындар амортизациясы
2980	Шарттар бойынша шығындардың құнсыздануынан болатын залалға арналған бағалау резерві
2990	Алдағы топтарда көрсетілмеген ұзақ мерзімді активтердің басқа топтары ескерілген өзге ұзақ мерзімді активтер.
3-бөлім. "Қысқа мерзімді міндеттемелер"	
3000	Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер
3010	Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық міндеттемелер

3020	Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық міндеттемелер
3030	Туынды қаржы құралдар
3040	Қатысушылардың дивидендтері мен кірістері бойынша қысқа мерзімді кредиторлық берешек
3050	Төлеуге арналған қысқа мерзімді сыйақылар
3060	Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржы міндеттемелерінің ағымдағы бөлігі
3070	Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржы міндеттемелерінің ағымдағы бөлігі
3080	Өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер
3100	Салықтар бойынша міндеттемелер
3110	Төлеуге тиісті корпоративтік табыс салығы
3120	Жеке табыс салығы
3130	Қосылған құн салығы
3140	Акциздер
3150	Әлеуметтік салық
3160	Жер салығы
3170	Көлік құралдары салығы
3180	Мүлік салығы
3190	Өзге салықтар
3200	Басқа да міндетті және еркін төлемдер бойынша міндеттемелер
3210	Әлеуметтік сақтандыру бойынша міндеттемелер
3220	Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер
3230	Басқа да міндетті төлемдер бойынша өзге міндеттемелер
3240	Басқа да еркін төлемдер бойынша өзге міндеттемелер
3300	Қысқа мерзімді кредиторлық берешек
3310	Өнім берушілер мен мердігерлерге берілетін қысқа мерзімді берешек
3320	Еншілес ұйымдарға берілетін қысқа мерзімді кредиторлық берешек
3330	Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға берілетін қысқа мерзімді кредиторлық берешек
3340	Филиалдарға және құрылымдық бөлімшелерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек
3350	Еңбекақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек
3360	Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек
3370	Ұзақ мерзімді кредиторлық берешектің ағымдағы бөлігі
3380	Өзге қысқа мерзімді кредиторлық берешек
3400	Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері

3410	Қысқа мерзімді кепілгерлік міндеттемелер
3420	Заңды наразылықтар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер
3430	Қызметкерлерге сыйақылар бойынша қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері
3440	Өзге қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері
3500	Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер
3510	Алынған қысқа мерзімді аванстар
3520	Алдағы кезеңдердің кірістері
3530	Сатуға арналған істен шығатын топтың міндеттемелері
3540	Шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер
3550	Аралас қысқа мерзімді қаржы құралының борыштық құрауышы
3560	Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер.
4-бөлім. "Ұзақ мерзімді міндеттемелер"	
4000	Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер
4010	Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық міндеттемелер
4020	Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық міндеттемелер
4030	Туынды қаржы құралдар
4040	Қатысушылардың дивидендтері және кірістері бойынша ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4050	Төлеуге арналған ұзақ мерзімді сыйақылар
4060	Өзге ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер
4100	Ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4110	Өнім берушілер мен мердігерлерге берілетін ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4120	Еншілес ұйымдарға берілетін ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4130	Қауымдастырылған және бірлескен ұйымдарға берілетін ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4140	Филиалдар мен құрылымдық бөлімшелерге берілетін ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4150	Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек
4160	Өзге ұзақ мерзімді кредиторлық берешек
4200	Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері
4210	Ұзақ мерзімді кепілгерлік міндеттемелер
4220	Заңды наразылықтар бойынша ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері
4230	Қызметкерлерге сыйақылар бойынша ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері
4240	Өзге ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері
4300	Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер

4310	Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемелері
4400	Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер
4410	Алынған ұзақ мерзімді аванстар
4420	Алдағы кезеңдердің кірістері
4430	Шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер
4440	Аралас ұзақ мерзімді қаржы құралының борыштық құрауышы
4450	Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер.
5-бөлім. "Капитал мен резервтер"	
5000	Жарғылық капитал
5010	Артықшылықты акциялар
5020	Қарапайым акциялар
5030	Салымдар мен пай
5100	Төленбеген капитал
5110	Төленбеген капитал
5200	Сатып алынған меншікті үлес құралдары
5210	Сатып алынған меншікті үлес құралдары
5300	Эмиссиялық кіріс
5310	Эмиссиялық кіріс
5400	Қосымша төленген капитал
5410	Негізгі ұйыммен өтеусіз операциялар бойынша қосымша төленген капитал
5420	Өзге операциялар бойынша қосымша төленген капитал
5500	Резервтер
5510	Құрылтайшы құжаттармен белгіленген резервтік капитал
5520	Негізгі құралдарды қайта бағалауға арналған резерв
5530	Материалдық емес активтерді қайта бағалауға арналған резерв
5540	Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша ескерілген қаржылық активтерді қайта бағалауға арналған резерв
5550	Қаржылық активтер бойынша залалға арналған резерв
5560	Шетел қызметі бойынша шетел валютасын қайта есептеуге арналған резерв
5570	Өзге резервтер
5600	Бөлінбеген пайда (жабылмаған залал)
5610	Есепті жылдың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған залалы)
5620	Өткен жылдардың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған залалы)
5700	Қорытынды пайда (қорытынды залал)

5710	Қорытынды пайда (қорытынды залал).
6-бөлім. "Кірістер"	
6000	Өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кіріс
6010	Өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кіріс
6020	Сатылған өнімді қайтару
6030	Бағадан және сатудан жеңілдіктер
6100	Қаржыландырудан түскен кірістер
6110	Сыйақылар бойынша кірістер
6120	Дивидендтер бойынша кірістер
6130	Қаржылық жалдаудан түскен кірістер
6140	Жылжымайтын мүлікке инвестициялармен болатын операциялардан түскен кірістер
6150	Қаржылық аспаптардың әділ құнының өзгеруінен түскен кірістер
6160	Қаржыландырудан түскен өзге кірістер
6200	Өзге кірістер
6210	Активтерді істен шығарудан түскен кірістер
6220	Өтеусіз алынған активтерден алынған кірістер
6230	Мемлекеттік субсидиялардан түскен кірістер
6240	Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болатын залалды қалпына келтіруден алынатын кірістер
6250	Бағам айырмасынан түскен кірістер
6260	Операциялық жалдаудан түскен кірістер
6270	Биологиялық активтердің әділ құнының өзгеруінен түскен кірістер
6280	Қаржылық активтердің құнсыздануынан болатын залалды қалпына келтіруден алынатын кірістер
6290	Өзге кірістер
6300	Тоқтатылатын қызметке байланысты кірістер
6310	Тоқтатылатын қызметке байланысты кірістер
6400	Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын ұйымның пайда үлесі
6410	Қауымдастырылған ұйымдардың пайда үлесі
6420	Бірлескен ұйымдардың пайда үлесі.
7-бөлім. "Шығыстар"	
7000	Өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны
7010	Өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны
7100	Өнімдерді өткізу мен қызметтерді көрсету бойынша шығыстар

7110	Өнімдерді өткізу мен қызметтерді көрсету бойынша шығыстар
7200	Әкімшілік шығыстар
7210	Әкімшілік шығыстар
7300	Қаржыландыруға арналған шығыстар
7310	Сыйақылар бойынша шығыстар
7320	Қаржылық жалдау бойынша пайыз төлеуге шығатын шығыстар
7330	Қаржылық аспаптардың әділ құнының өзгеруінен болатын шығыстар
7340	Қаржыландыруға өзге шығыстар
7400	Өзге шығыстар
7410	Активтерді қатардан шығару жөніндегі шығыстар
7420	Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан түсетін шығыстар
7430	Бағам айырмасы бойынша шығыстар
7440	Дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша шығыстар
7450	Операциялық жалдау бойынша шығыстар
7460	Биологиялық активтердің әділ құнының өзгеруінен болатын шығыстар
7470	Қаржы құралдардың құнсыздануынан болатын шығыстар
7480	Өзге шығыстар
7500	Тоқтатылатын қызметке байланысты шығыстар
7510	Тоқтатылатын қызметке байланысты шығыстар
7600	Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын ұйым залалының үлесі
7610	Қауымдастырылған ұйымдар залалының үлесі
7620	Бірлескен ұйымдар залалының үлесі
7700	Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар
7710	Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар.
8-бөлім. "Өндірістік есептің шоттары"	
8100	Негізгі өндіріс
8110	Негізгі өндіріс
8200	Жеке өндірістегі жартылай фабрикаттар
8210	Жеке өндірістегі жартылай фабрикаттар
8300	Көмекші өндірістер
8310	Көмекші өндірістер
8400	Жүккұжат шығыстары
8410	Жүккұжат шығыстары

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК